

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuissimè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1646

De Rubricis Missarum pro Defunctis. XVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40214

Habetur autem Collecta hæc in libro Sacramentorum Abb. Grimoldi cit.

31 Idem Abbas Grimoldus meminit ibidem Orationum pro nauigantibus & ad humilitatem postulandam: reliquæ, pro Papa, Imperatore, Rege, Prelatis, contra persecutores Ecclesiæ, contra male agentes, ad pluuiam, serenitatem, repellendas tempestates, pro peste animalium, petitione lacrymarum, tenratis & tribulatis, ad malas cogitationes repellendas, ad continentiam postu-

landam, pro deuotis amicis, pro salute vinorum, habentur in Sacramentario Gregoriano. At in Oratione pro Imperatore adde electo, si nondum est coronatus, vt dictum est in Benedictio- ne cerei Paschalis. est enim eadem vtrobique ratio.

32 Vltima pro viuis & defunctis cum duabus sequentibus tribuitur Augustino tamquam auctori à Durando libro 4. cap. 15. & idem affirmatur in Sacramentar. Gregoriano.

De Rubricis Missarum pro Defunctis. XVIII.

Missa mortuorum imitantur tri-
duanam Christi sepulturam: sicut enim in illo triduo, ita & in his Missis omnia laudis cantica subtrahuntur, & solemnitates omnes subtrahuntur, Durand. lib. 7. cap. 35. & nos iam multa diximus supra in Rubric. gener. par. 1. tit. 5. toto, pag. 10. & par. 2. tit. 13. toto, pag. 180.

2 Introitus constat duobus Versibus, quod aliàs non fit, nimirum *Te decet*, & *Exaudi orationem*: vel quia secundus succedit in locum *Gloria Patri*; vel quia optamus Defunctis stolam binam, animæ & corporis, Durand. lib. 6. cap. 52.

3 Offertorium habet *Versum* ad modum Responsorij; eiusmodi erant antiqua omnia Offertoria, ex Durand. lib. 4. cap. 27. in quo v. explica illud verbum *inferni*, id est Purgatorij, qui est locus inferior, & non differt ignis vtriusque loci, nisi in duratione: cetera conueniunt, & significant, ne Deus obliuiscatur animarum.

4 *Communio* etiam est vnica in toto Missali cum repetitione & v. *Requiem*, vt in Responsorijs, ad instar antiqui ritus Ordinis Romani, in quo,

communicante populo, Versus *Communio* cantabatur cum additione Versus *Gloria Patri*, &c. *Microl.* cap. 18.

5 Quis auctor Sequentiæ? ex Auctore *Ligni vite* lib. 1. cap. 70. sanctus Gregorius est; ex Stephano Proythinio lib. 1. de *Quatuor nouiss.* cap. 5. S. Bernardus, cuius initium est, inquit ille:

*Cum recordor moriturus,
Quid post mortem sim futurus,
Terror terret me venturus,
Quem expecto non securus.
Terret dies me terroris,
Dies ira ac furoris,
Dies luctus ac mæroris,
Dies vltix peccatoris.*

Dies ira, dies illa, &c.

At hi quaterni sunt versus, reliqui terni. Sed Bzouius anno 1294. num. 37. & 38. ex *Leandro Alberto*, cam tribuit Latino Cardinali Ursino, seu Frangipanio: & idem est. Alij tribuunt alijs; Augustino de Biella Ordinis Eremitarum S. Augustini, qui erat in humanis anno 1491 *Ioseph Pamphilus* in *Chronicis August.* ex fama tamen: qui etiam se legisse ait in *Annal. Prædicatorum*, F. Humber-

tum

tam quintum Generalem Magistrum auctorem dici, qui obiit anno 1174. *Angelus Elius in Speculo spirituali* facit auctorem innominatum ex Ordine sancti Francisci: nominatus autem Thomas de Celano (qui vivebat anno 1250.) à *Barthol. Pisano in conformitatibus D. Franc. lib. 1. fructu 11.* cui ergo credam, nescio. Mentio Sibyllæ in 3. Versu indicat recentiorum esse hanc Profam sancto Gregorio, qui in suo Sacramentorum libro nihil prorsus gentilitatis habet.

6 In die depositionis & anniuersario Summi Pontificis dicitur prima Missa: quia, quæ raro adhibentur, pretiosa reputantur, neque quotidiana vilescunt consuetudine, *Amalar. lib. 3. cap. 40.* & idem Missa semel in anno constituta in Commemoratione omnium Defunctorum dici iubetur in exequijs Summi Pontificis & Episcoporum.

7 Pro defuncto Cardinali eadem prima Missa dicenda est, mutatis Orationibus. Rubrica quidem non præscribit, sed usus ita declarauit Rubricam; quia sunt Episcopis maiores. Pro Diacono tamen Cardinali Oratio *Inclina*, ut in Missali.

8 Quid pro Sacerdote defuncto? licet de eo Rubrica meminerit inter defunctum Episcopum & Cardinalem; non tamen iisdem æqualem eum facit. Et rationalis consuetudo est in plerisque Ecclesijs maioribus Urbis, ut dicatur Missa secunda, mutata Oratione, ratione cuius videtur in Rubrica prius de Sacerdote quam de Cardinali mentio facta fuisse: si tamen dicatur Missa prima, fauet Rubrica in fine Missarum pro Defunctis, quæ concedit, Epistolas & Evangelia vnus Missæ dici posse in alia

quacumque Missa pro Defunctis.

9 Oratio in tertio vel septimo dicenda, ex *Amalar. lib. 3. cap. 44.* dicitur ad celebritatem quamdam in proprijs diebus, 3. 7. 30. unde non debet dici in ijs diebus qui occurrunt inter tertium & septimum, neque post septimum vsque ad trigesimum, in quibus dicitur Missa ut in quotidianis: alias esset mendacium in Collecta. Qui dies, sicut etiam anniuersarius, numerari debent à die obitus, seu depositionis, ut patet ex Collectis, in quibus fit mentio depositionis: nam S. Ambrosius Serm. 70. accepit depositionis vocabulum tam pro sepultura quam pro obitu, licet Ecclesia videatur distinguere inter obitum & depositionem, in titulo *secunda Missa Defunctorum*. Si contendas distingui, numerabis hos dies à die sepulture, qua potiori iure subiaceret defunctus Ecclesiasticæ curæ: vel sequere locorum consuetudinem, nisi Testatoris verba aliud sonent.

10 Missa in die nono non est amplius in usu: & *Augustin. in Genesim* nouemdiale pro defunctis redarguit. Quadragesimum diem coluit S. Ambrosius in obitu Theodosij, Orat. de eodem. Alij alios dies, quos non probante Romana Ecclesia, non obseruamus amplius, exceptis exequijs Papalibus.

11 Sed pro prædictis Ecclesiasticis in tertio, septimo, trigesimo, & anniuersario, quæ Missa, quæ Oratio dicenda erit? in his diebus repetenda est Missa, quæ dicta est in die depositionis, sicuti fit pro laicis in iisdem diebus 3. 7. & 30. ex propria Rubrica. Oratio verò semper erit propria Episcopi, vel Sacerdotis. Neque refert, in ea non fieri mentionem de 3. 7. & 30.

& anniuersario: nam eadem Oratio pro Papa dicitur in obitu & in anniuersario, nulla facta in ea anniuersarij mentione.

12 Missa quoque est eadem in obitu & anniuersario Papæ, cur non etiam erit Episcopi? Cardinales autem eodem priuilegio mortis gaudent quo Episcopi, & in huiusmodi functionibus post mortem sunt æquales. Extra prædictos dies, Missæ dicuntur ut in quotidianis Defunctorum, cum proprijs Orationibus.

13 In titulo *Pro patre & matre* addita est vox *Sacerdotis*: nam aliàs de patre cuiusque non conuenit Oratio in ore Sacerdotis, ut patet audienti.

14 Missæ, quæ circumferuntur *sancti Gregorij pro uiuis & defunctis*, neque sunt sancti Gregorij, neque sunt approbatæ à sancta Sede Apostolica, imò reiectæ, ita ut neque in calce Missalis retineri possint, ex Decreto sacre Rituum Congregationis die 8. Aprilis 1628.

15 Pro eo qui proximè obiit, longè tamen à nobis, prima uice potest dici Missa ut *in die tertio*, omisso uerbo *tertium*.

16 N. exigit nomen Defuncti, si tamen est nobilis, uel consuetudo sit nominandi omnes in Collecta, & Orationibus.

17 Habentur in Sacramen. Gregoriano Orationes, *Fidelium Deus*, cum Secreta, & Postcommunione: in anniuersario, pro Episcopo, *Deus omnium fidelium*; pro Sacerdote, *Præsta*; pro defuncto, *Inclina*, & *Absolue*; pro fratribus, Secreta; pro ijs qui in cæmeterio, tres consuetæ; pro pluribus defunctis, *Deus, cui proprium*, & *Animabus*, cum duabus seqq. reliquæ sunt recentiores: ex quibus illæ duæ, quæ pro Episcopo uel Sacerdote additæ sunt, post eam utriusque communem, *Deus qui inter Apostolicos*, &c. conuenientiùs dicuntur in ijs Missis, in quibus per modum commemorationis dici debet Oratio pro prædictis iisdem; uel certè positæ sunt ad uarietatem.

De Rubricis Benedictionum. XIX.

Benedictio hæc sumitur pro prece, qua Ecclesiastico more rebus ipsis specialis sanctitas impertitur, ita ut in usus profanos illæ deinde transferri non possint: & aliæ quidem sunt constitutiua benedictiones, aliæ inuocatiua, ex Caiet. 2. 2. *quæst.* 88. *artic.* 11. illæ quidem, per quas siue res siue personæ diuino cultui destinantur; hæc uero sunt, per quas à Deo, uel rebus, uel personis imploratur auxilium diuinum. Primi generis sunt Benedictiones aquæ, uestium Sacerdotalium, mapparum Altaris, Corpo-

ralium, & Vasculi pro sacrosancta Eucharistia, de quibus in Missali agitur; quia communes esse possunt simplici Sacerdoti priuilegiato, seu delegato, nedum Episcopo, seu Abbati. Secundi generis aliæ sunt, *Agni in Paschate*, *onorum*, *panis*, *nouorum fructuum*, *cuiuscumque comestibilis*, *candelarum*, *loci*, *domus nouæ*, *thalami*, & *nouæ nauis*, quæ in Missali descriptæ sunt extra præiudicium aliarum, quæ in Rituali Romano habentur; quia hæc à quocumque Sacerdote fieri possunt, & fieri sæpiùs contingunt; neque Rituale